

Risto Eerola

25.8.1924–5.3.2005

Tampereen anestesiologian uranuurtaja

TKS:n, TAYKS:n (nyk. TAYS) entinen anestesiyhdistyksen lääkäri, professori Risto Eerola kuoli lauantaina 5.3.2005 lyhyen sairauden jälkeen. Risto Eerola syntyi 25.8.1924 Lopella opettajaperheeseen. Hän tuli ylioppilaaksi Tampereen Klassillisesta Lyseosta 1945 ja valmistui lääkäriksi Turun Yliopistosta 1951. Tohtoriksi hän väitteli Helsingin Yliopistossa 1961. Hänet nimitettiin anestesiologian dosentiksi Helsinkiin 1964 ja Tampereen Yliopistoon 1975. Professorin arvon hän sai 1979.

Risto Eerola oli jo opiskelun loppuvaiheista lähtien kiinnostunut kirurgiasta ja toimi aluksi apulaislääkärinä sekä Tampereen Yleisessä Sairaalassa että Hatanpään Sairaalassa. Vuonna 1953 hän lähti silloisen kirurgiyhdistyksen kehoituksesta vuodeksi Helsinkiin SPR:n sairaalaan anestesiaoppiin, ei niin-

kään anestesiasta kiinnostuneena, vaan innostuneena näkemään kirurgiaa pääkaupungissa! Risto palasi Tampereelle kirurgiksi ja sai erikoislääkärin oikeudet 1956. Anestesiologia oli kuitenkin alkanut kiinnostaa, ja opiskeltuaan alaa lisää kuuluisassa Bostonin Mass. General Hospitalissa 1957–58 Risto Eerola sai anestesiologian erikoislääkärin oikeudet 1958. Tämän jälkeen hän toimi Tampereen Yleisen sairaalan anestesiaerikoislääkärinä, vuodesta 1960 lähtien ylilääkärinä.

Tampereen uuden keskussairaalan rakennustyöt olivat alkaneet 1950-luvun lopulla, ja Risto päätti suunnittelemaan tulevaa leikkaus- ja anestesia-toimintaa. Hän näki tulevaisuuteen ja mm. ehdotti uuteen sairaalaan peräti 8 anestesiaerikoislääkärin virkaa. Tästä hän joutui jopa virkamiesten nuhdeltavaksi, mutta sairaalan toimittua vasta 4 vuotta aloittaes-

sani anesthesiologiurani meitä oli jo 10! Samoin Riston esittämä heräämö aluksi karsittiin, mutta saatiin kuitenkin jo rakennusvaiheessa mukaan. Tampereen Keskussairaala aloitti toimintansa 1962, ja Risto siirtyi sen anesthesiaylilääkäriksi 1963 Yleisen sairaalan lopettaessa toimintansa.

TKS:n ylilääkärinä Risto teki mittavan työn vuoteen 1987 asti, jolloin hän jäi eläkkeelle. Hän oli innostava ja alaisistaan hyvää huolta pitävä opettaja, joka koulutti maahamme merkittävän joukon menestyviä anesthesiologeja. Hän oli erityisen kiinnostunut nestehoidosta ja sen tekniikasta. Riston innoittamana mm. vena subklavian kanyloinnista tuli TKS:ssa 1960-luvun lopulta lähtien rutiinitoimenpide, joita tehtiin jopa 1500 vuodessa. Epiduraalipuudutus tehtiin aina ns. Eerolan neulalla, joka oli hiottu oman talon verstaalla 22 G spinaalineulasta kärkeään hyvin viistoksi ja tylpäksi. Nuorena anesthesiologina 1960-luvun alussa Risto tuli tunnetuksi uusien Amerikassa opittujen elvytysoppien innokkaana opettajana. Tampereen kaupunki ja SPR olivat panostaneet paljon vanhojen menetelmien opettamiseen yleisölle ja vastustivat alkuun ankarasti uutta puhallusmenetelmää, mutta pian sinnikkyys palkittiin, ja Risto kutsuttiin SPR:n ensiapuvaliokunnan puheenjohtajaksi. Sittemmin hän toimikin lukuisissa luottamustehtävissä erilaisissa ensiapu- ja pelastuspalveluorganisaatioissa, viimeksi SPR:n varapuheenjohtajana 1984–86. Lukuisilta ulkomaisilta opintomatkoilta Risto Eerola toi ideoita ja innovaatioita käytännön työn kehittämiseksi ja tehostamiseksi. Eräs tällaisista oli menestyksellinen lääkin- tävahtimestarien koulutus, joka hänen aloitteestaan alkoi Tampereen Keskussairaalassa 1965, ensimmäisenä Suomessa.

Suomen Anestesiologiyhdistykseen Risto liittyi jo 1953 ja toimi johtokunnassa vuodesta 1958 ja pu-

heenjohtajana 1963–64. Kunniajäseneksi hänet kutsuttiin 1990. Pohjoismaisen Anestesiologiyhdistyksen presidenttinä hän oli 1981–83 toimien NAF:n kongressin isäntänä Tampereella 1983. Risto Eerola teki paljon työtä anestesiologian arvon ja arvostuksen kohottamiseksi, ja lääkärikoulutuksen alettua Tampereella 1972 hän esitti alan professuuria tännekin. Tämä kuitenkin ehti toteutua vasta hänen virkakautensa jälkeen.

Ammattiin ja siihen läheisesti liittyvän yhdistystoiminnan lisäksi Risto oli aktiivisesti mukana myös monissa muissa harrastuksissa. Rotary-toiminta oli lähellä hänen sydäntään, ja tämän huipeutena oli nousu järjestön maailman hallitukseen vuosina 1987–89. Toinen ja ehkä rakkain harrastus oli ruoka. Risto liittyi Chaines des Rotisseurs-järjestöön jo 1968 ja toimi Tampereen voutina liki 30 vuotta. Monet seniorit muistavat Riston ja vaimonsa Mirjan järjestämät gourmet-illalliset heidän kauniissa Kangasalan kodissa tai kesäiset herkutellut Neulaniemessä Längelmäveden rannalla. Risto oli loistava seuramies, ja lukuisat olivat hänen järjestämänsä iltameetingit, joissa hän jakoi gastronomioppia myös meille maallikoille. Muistamme hyvin, mikä on kastikelusikka ja mihin se pöydän kattauksessa sijoitetaan!

Sodan aikana Risto Eerola toimi Helsingin ilmapuolustuksessa ja myöhemmin pitkään Tampereen Itäisen Sotilaspiirin lääkärinä. Hän oli sotilasarvoltaan lääkintämajuri. Ristoa jäivät kaipaamaan lääkäriyttäret Katriina, Anna-Elina ja Anna-Kaisa perheineen sekä suuri ystäväjoukko. □

Mikko Scharlin

Riston oppilas ja pitkäaikainen työtoveri